

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

доктора медичних наук, професора
завідувача кафедри патологічної анатомії

Вищого державного навчального закладу «Буковинський державний
медичний університет» МОЗ України

Давиденка Ігоря Святославовича

на дисертаційну роботу ТОВАЖНЯНСЬКОЇ ВІРИ ДМИТРІЇВНИ
«Вплив плідно-материнської інфекції на морфо-функціональний стан
надниркових залоз плода (клініко-експериментальне дослідження)»,

Представлену до захисту у спеціалізовану вчену раду Д 64.600.03

при Харківському національному медичному університеті
на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук
за спеціальністю 14.03.02 – патологічна анатомія

Актуальність теми.

На даний час має місце збільшення частки внутрішньоутробних інфекцій та зростання їх ролі у смертності плодів. Важливим питанням є вибір лікувальної тактики щодо матерів, які мають інфікування, та вплив їх захворювань на ендокринний статус плода.

Надниркові залози відіграють центральну роль у регуляції адаптивних механізмів при відповіді на стрес, і є одним з найважливіших компонентів ендокринної системи.

Вплив на плід внутрішньоутробних інфекцій призводить до виснаження резервних можливостей організму плода, порушення адаптаційних процесів як в антенатальному, так і в постнатальному періоді онтогенезу людини, характеризується морфо-функціональними змінами органів плода.

Важливість ролі умовно-патогенних інфекцій матері у розвитку морфологічних особливостей надниркових залоз плода свідчить про актуальність вивчення цього наукового напрямку.

Зв'язок теми дисертаційної роботи з державними чи галузевими науковими програмами. Дисертація є фрагментом комплексної науково-дослідної роботи кафедри патологічної анатомії Харківського національного

медичного університету "Вплив материнсько-плодової інфекції на ембріогенез і фетогенез нащадків (номер державної реєстрації № 0115U000987), яка входить до координаційного плану пріоритетних напрямів, затвердженого Міністерством охорони здоров'я України.

Наукова новизна отриманих результатів. У роботі отримані нові наукові дані щодо епідеміологічних особливостей внутрішньоутробних інфекцій, їх ролі в смертності плодів, а також впливу на морфо-функціональний стан надниркових залоз доношених та недоношених плодів. Також у дисертаційному дослідженні на експериментальному матеріалі встановлені відмінності морфо-функціонального стану надниркових залоз плодів під дією різних видів материнської інфекції - *Escherichia coli*, *Klebsiella pneumoniae*, *Staphylococcus aureus*, які полягали в різному ступені виразності морфологічних проявів.

Теоретичне значення одержаних результатів. Результати дисертаційної роботи демонструють відмінності морфо-функціонального стану надниркових залоз плодів під дією різних видів материнської інфекції, а також поглиблюють сучасні уявлення про материнську інфекцію та її вплив на ембріо- та фетогенез у людини.

Практичне значення одержаних результатів. Отримані результати дослідження сприяють поліпшенню діагностики, прогнозуванню і запобіганню можливих ускладнень плодово-материнської інфекції на надниркові залози плода, дозволяють обґрунтувати необхідність виділення груп ризику плодів на виникнення патології надниркових залоз метою розробки дієвих заходів з профілактики цих станів.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації, обумовлені адекватно обраними науково-методичними підходами до вирішення поставленої мети і завдань, достатнім обсягом дослідженого

матеріалу, використанням адекватних методів морфологічного дослідження та статистичних обрахунків.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях і в авторефераті.

Автореферат дисертації та публікації за її матеріалами (18 наукових праць: з них 10 статей (у тому числі дві одноосібні); один патент на винахід; сім тез в матеріалах наукових конференцій) віддзеркалюють основні положення роботи. Апробація дисертації відбулася на засіданні апробаційної ради Харківської національного медичного університету 23.11.2018 р.

Оцінка змісту дисертації.. Дисертація побудована за прийнятим планом згідно до вимогам ДАК щодо кандидатських дисертацій. Робота складається зі вступу, огляду літератури, опису матеріалів і методів дослідження, трьох розділів власних досліджень, аналізу і обговорення результатів, висновків і практичних рекомендацій. Дисертація викладена на 190 сторінках друкованого тексту.

У вступі, який містить всі необхідні розділи, обґрунтовується актуальність обраної теми, чітко сформовані мета та завдання дослідження, переконливо висвітлюється наукова новизна результатів.

В «Огляді літератури» проведено аналіз сучасного стану проблеми. Автором відображені основні концепції впливу плідно-материнської інфекції на органи та системи плода. Ретельно висвітлені питання щодо джерел та методів діагностики впливу плідно-материнської інфекції на морфо-функціональний стан надниркових залоз плода дали можливість автору виділити недостатньо вивчені аспекти проблеми і на підставі цього визначити мету та завдання дисертаційного дослідження.

У розділі «Матеріали і методи дослідження» наведена детальна характеристика вивченого матеріалу та методів дослідження. Обрані автором сучасні морфологічні методи дослідження адекватні поставленим задачам. Робота ґрунтується на трьох типах досліджень – ретроспективному, проспективному та експериментальному. Автор використовує сучасні методи

дослідження - гістологічні, імуногістохімічні, морфометричні, статистичні, що є адекватними поставленим задачам, застосовані методи є високо інформативними і відповідають світовому рівню розвитку патологічної анатомії.

Основна частина роботи викладена у трьох розділах власних досліджень, у яких автор надає клініко-морфологічну характеристику впливу плودово-материнської інфекції на морфо-функціональний стан надниркових залоз плода.

У розділі 3 «Власних досліджень» надано характеристику клінічної групи спостереження та викладені результати з ретельним описом статистичних ознак патології матері. Встановлені основні епідеміологічні особливості внутрішньоутробних інфекцій за матеріалами розтинів та охарактеризовані прогностичні маркери мертвонародження, пов'язані з плодом і з матір'ю.

У розділах 4 «Власних досліджень» надано основні гістологічні, морфометричні та імуногістохімічні характеристики впливу плудово-материнської інфекції на морфофункціональний стан надниркових залоз доношених та недоношених плодів людини. У повній мірі охарактеризовані особливості надниркових залоз доношених та недоношених плодів під впливом хронічної внутрішньоутробної гіпоксії та інфекції.

У розділі 5 «Власних досліджень» надана характеристика експериментального матеріалу під впливом інфекцій, викликаних різними збудниками, а саме *E.coli*, *K. pneumonia*, *S.aureus*.

Дисертацію документовано великою кількістю інформативних мікрофотографій, змістовних таблиць, графіків і гістограм, які підтверджують вірогідність отриманих результатів.

Результати кожної глави власних досліджень містять наукову новизну та мають практичне значення для патологоанатомів.

Розділ «Аналіз і обговорення отриманих результатів» дані узагальнено та порівняно із даними літератури.

Висновки дисертації та практичні рекомендації ґрунтуються на викладеному фактичному матеріалі та відображають новизну і науково-практичну цінність результатів.

Недоліки дисертації та автореферату щодо їх змісту та оформлення

У роботі містяться окремі погрішності технічного плану: поодинокі помилки друку та невдалі стилістичні обороти; деякі рисунки недостатньо високої якості.

Вказані зауваження не принципові й не впливають на загальну оцінку роботи.

Водночас, при рецензуванні роботи виникли дискусійні запитання, на які хотілося б отримати відповідь:

1. Чому в своїй роботі ви обрали саме такі досліджувані групи – хронічна внутрішньоутробна гіпоксія та внутрішньоутробна інфекція? Чи завжди, на вашу думку, ці стани супроводжують один одного? Чому для вивчення в експерименті ви обрали саме ці інфекції?
2. Чому при імуногістохімічному дослідженні матеріалу серед різноманіття цитокінів, ви зупинились саме на інтерлейкіні-6 та факторі некрозу пухлин α ?

Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

Результати дисертаційної роботи мають практичне значення і можуть використовуватися в практичній роботі патологоанатомів та при викладанні патологічної анатомії студентам медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації.

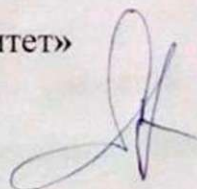
Відповідність дисертації до встановленим вимогам.

Дисертаційна робота ТОВАЖНЯНСЬКОЇ Віри Дмитрівни за темою «Вплив плідно-материнської інфекції на морфо-функціональний стан надниркових залоз плода (клініко-експериментальне дослідження)», на здобуття наукового

ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.03.02 – патологічна анатомія, є завершеною самостійною працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують актуальне наукове та практично значуще завдання щодо удосконалення критеріїв впливу плодово-материнської інфекції на морфо-функціональний стан надниркових залоз плода, які мають суттєве значення для патологічної анатомії.

Таким чином, дисертація ТОВАЖНЯНСЬКОЇ Віри Дмитрівни за темою «Вплив плодово-материнської інфекції на морфо-функціональний стан надниркових залоз плода (клініко-експериментальне дослідження)», повністю відповідає пункту 11 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567 (зі змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 656, від 30.12.2015 №1159, від 27.07.2016 № 567) стосовно дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.03.02 – патологічна анатомія, а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата медичних наук.

Завідувач кафедри патологічної анатомії
Вищого державного навчального закладу
«Буковинський державний медичний університет»
МОЗ України
доктор медичних наук, професор

І.С. Давиденко

Підпис доктора медичних наук, професора І.С.Давиденка засвідчую:

Вчений секретар Вищого державного навчального закладу України

«Буковинський державний медичний університет»

І.І.Павлуник